

A nevelőmunka és a KISZ-munka új formákat keres

Egy patrónusi értekezlet után

Nemrég az Oktató-Dolgozó KISZ-szervezet rendezésében patrónusi értekezlet zajlott le az Orvostudományi Egyetemen.

Az elhangzott referátumok és az azokat követő értékes vita legfőbb tanulsága talán az volt hogy milyen szorosan kapcsolódik össze a felsőoktatási nevelőmunka hathatós formáinak és a KISZ-munka újszerű formáinak keresése. E két törekvés csomópontjában a KISZ-csoportok állnak. Valóban: a tanszéken kívüli nevelőmunka legadekvátabb szintere a KISZ-csoport, és ha a KISZ-élet megújításának módjait keressük, akkor az elsősorban a csoportmunka tartalmasabbá tétele.

Véletlen csoportból közösség

A tanulmányi illetve KISZ-csoportokat véletlen kiválasztás alapján egy csoportba került 10-15 ember alkotja. Az adminisztratív létrehozás ellenére — mivel nagyon különböző érdeklődési körű, különféle egyéniségű hallgatók kerülnek egy csoportba — megvan a potenciális lehetősége annak, hogy igen színes és változatos életet élő mikro-közösségek alakuljanak. Kialakulhatnak és ki is alakulnak a KISZ-csoportok mellett más spontán közösségek is (kollégiumi szobaközösségek, azonos érdeklődési kör alapján verbuválódott baráti körök, melyeknek kohéziója és jellemformáló ereje sokszor példamutató lehet a KISZ-csoportok számára) mégis, a közös munka — gyakorlatok, szemináriumok — és a közös vizsgálmányok által egyre inkább közösségek formáló csoportokban zajlik életük. A KISZ-csoportokon keresztül valósulhatnak meg a KISZ célkitűzései, tehát az egyetemi ifjúság KISZ-irányítottsága.

A KISZ-csoportok tehát az egyetemi KISZ-szervezet legkisebb mozgalmi egységei. A csoport munkájának gerincét — amellyel, hogy részt vesznek részlegesen vagy teljes létszámmal az egyetem, kar és évfolyam rendezvényein — a félévbenkénti ötször rendszeresen megtartott csoportgyűlések jelentik. A kollektív és előzetesen összeállított munkaterv programjának megvalósítása mellett megvitatják a csoport, évfolyam életével kapcsolatos aktuális kérdéseket, értékelik a csoporttagok magatartását, a csoport egész tevékenységéért a KISZ-csoport vezetője a felelős.

A csoportvezetőre tehát nehéz feladat vár. Ezért válik szükségessé a csoportvezetői rendszeres politikai és módszertani továbbképzése, mint ahogy ez a KISZ Bizottság akcióprogramjában szerepel is. A csoportvezetők KISZ-vezetők, ezért jól informálnak kell lenniük az egyetemi, kar és évfolyamvezetőségi határozatokról. Alkalmashat kell lenniük és alkalmassá kell őket tenni a tudatos politikálásra. Végsősoron a csoportvezető a hallgatói demokrácia bázisát, feladatokat a csoport tagjainak észrevételeit, javaslatait, panaszait felsőbb KISZ-vezetőséghez továbbítani illetve a KISZ-vezetés instrukcióit, határozatait a hallgatókkal ismertetni.

Tartalmi megújító

Amennyire a KISZ-munkának alapköve a csoporttevékenység, legalább ekkora szerepe van a felsőoktatási nevelésben is. A hallgatók és oktatók közvetlen kapcsolatának kialakításához legjobb közeg a KISZ-csoport. A patrónusoknak a KISZ-csoportban betöltött funkciójáról, a patrónálás elvi és gyakorlati kérdéseiről e lap hasábjain már egyszer írtunk, ugyancsak egy értékes és eredményes ankét kapcsán.

Az elmondottakból kitűnik, hogy mind a KISZ-élet tartalmasabbá tételére, mind a nevelőmunka eredményességének fokozása szempontjából szükség van a csoportélet megújító formáinak (csoportgyűlések, rendezvények) fejlesztésére és újszerű formák keresésére. Különösen a magasabb évfolyamokon nyílik erre elsősorban lehetőség és itt válik szükségessé a KISZ-élet tartalmi megújítása is. Az anketét ilyen tanulságokkal is szolgált. A IV. éves orvostanhallgatók és IV. éves gyógyszerészhallgatók törekvéseinek nagy sikere mutatta a továbbfejlesztés iránvába történő kísérletezés szükségességét és létjogosultságát.

Hosszú ideig vajdó kérdés volt — hallgatók és patrónusok számára egyaránt — hogy a csoportgyűlések programját központilag javasolt témák vagy szabadon választott témák kénezzék. Korábbi évek tapasztalatai azt mutatták, hogy a programban helyet kell adni az átírt és szabadon választott témáknak egyaránt. A csoportok irányítása nem történhet más mó-

don, mint bizonyos témakörök javasolásával, amelyek megvalósításához a felsőbb KISZ-szervek maximális segítséget adnak (irodalom, előkészítő előadások, előadók felkérése). Hangsúlyozzuk, hogy ez csupán váza egy csoport munkájának, feladatát a javasolt program tartalmazza kivitelezése. A csoportok munkaterveinek politikai töltéssel kell rendelkeznie.

A csoporttevékenységet a tervezés, megvalósítás, ellenőrzés foglalja egybe. A tervezésnél, program-összeállításnál figyelembe kell venni a csoport minden tagjának igényét, javaslatát. Olyan munkatervet állítson össze a csoport, amely az önálló kezdeményezést, a csoporton belüli demokráciát tükrözi. A munkatervet a csoport minden tagja fogadja el, az elfogadott munkatervet lehetőleg ne módosítsák. A tervezés tehát kifejezetten a csoport és a patrónus együttes feladata. A munkatervek megvalósításához az évfolyamvezetőségeknek és csoportvezetőknek kell a maximális segítséget megadni és a feltételeket biztosítani. A munkatervek megvalósításának ellenőrzése a KISZ Bizottságok, a kollégiumi diákbizottságok, valamint a patrónusok és osztályfőnökök feladata.

Örömmel üdvözölhetjük az Egyetemi KISZ Bizottság és a Nevelési Bizottság azon törekvését, hogy nevelési feladatokat összehangolják, mert a KISZ-csoportok életében, tevékenységében fonódnak össze legszorosabban az Egyetem nevelési törekvései a KISZ célkitűzéseivel. Felvetődik a kérdés, hogy ezek a célkitűzések egyeznek-e a csoportvezetők és patrónusok véleményével, hiszen az elmondottak csak az egyik oldal álláspontját tükrözik.

Feltétlenül szükséges van az álláspontok mielőbbi tisztázására és egyeztetésére, hogy nevelési törekvéseink eredményesek legyenek.

DR. MEZEY GÉZA
DR. ERŐS ISTVÁN

Még mindig vizsgák után

Eredmények — számok — adatok

A JATE Természettudományi Karán az 1969.70-es tanév I. félévi átlageredménye 3,86 volt. A félévben kevesebb volt az utóvizsgák száma, mint az előző időszakokban, a vizsgálathasználat pedig minimális volt. Az I—V évfolyamon a 912 hallgatóból 185-en összesen 274 utóvizsgát tettek le. A kimutatásban az I. évfolyamon 39 hallgató 55 utóvizsgája, az V. évfolyamán 1 hallgató 1 utóvizsgája szerepel. A legtöbb utóvizsga a II. évfolyamra: 93, a legtöbb utóvizsgázó a III. évfolyamon: 61 fő. Évismétlésre 25 hallgatót utasítottak, 19-en pedig kimaradtak.

Az előző évi átlagokkal összehasonlítva az 1969/70. I. félévi átlag jobb. Ehhez az is hozzájárult, hogy félévkor nincs szigoriat, az új vizsgaszabályzat — egységes vizsgaidőszak — a tapasztalatok szerint a jobb képességű hallgatók számára volt kedvezőbb, akik egymás után tették le vizsgáikat, és gyakran két-három hetes szünetet biztosítottak maguknak. Az új vizsgaszabályzatról a II. félévi eredmények foglalkoznak részletesebben, mivel akkor a szigorlatok és az évfolyamonkénti vizsgák száma is több.

A Jogtudományi Karon az I. félévben a hallgatók száma 447 volt, a II. félévben 392. A félévi tanulmányi átlag 3,84 volt, amely az előző évi 3,43-hoz mérve komoly javulást mutat. A tanulmányi ösztöndíjak száma az I. félévben 191 volt, a II. félévben 218-ra emelkedett. A szociális ösztöndíjak száma ugyanakkor 342-ről 300-ra csökkent.

A félévben összesen 77 vizsgálathasználat volt az előző év végi 65-tel szemben. Az utóvizsgák száma az előző év végén 201 volt, most félévkor 92. Az 1968/69. tanév II. félévében 5 hallgatót utasítottak évismétlésre, most négyet.

A Bölcsészettudományi Kar I. félévi vizsgaátlaga 4,15 volt, amelyet a kar 545 hallgatója ért el. A vizsgaátlag az I. évfolyamon a leggyengébb — 4,02 —, a IV. évfolyamon a legmagasabb: 4,65. Az V. évfolyam átlaga érdekes módon csak a IV. év után következik 4,42 századdal. A karon félévi eredményei alapján négy hallgatót utasítottak évismétlésre, négyen pedig a II. félévtől kezdve évet hagynak ki.

A félévben 40 hallgató kért vizsgálathasználatot. Az ismételt vizsgák száma a következőképpen alakult: gyakorlati jegy: 67, beszámoló: 4, kollokvium: 33. A legtöbb ismételt kollokvium a II. évfolyamon volt (19), hasonlóképpen a gyakorlati jegyek (31) és beszámolók (4) száma itt volt a legnagyobb. Az V. évfolyamon ismételt vizsga nem volt.

Kiállítás

A JATE Természettudományi Karának Aradi vértanúk tere levő épületében kiállítást rendezett március elején a Magyar Tudomány Akadémia Kutatási Eszközök Kivitelező Vállalata. A kiállításon laboratóriumi készülékeket, műszereket és üvegtechnikai eszközöket mutatnak be.

Az „életből” jöttek

Főiskolások — gyakorlatok után

Negyedéves főiskolásokkal találkoztam a napokban. Nemrég tettek vizsga az utolsó éven szokásos falusi gyakorlatokról. Heten vannak, hat lány, egy fiú, mintegy illusztrálva a nemek arányát a főiskolán.

Milyen volt a gyakorlat, a falun töltött három hét? — faggatom őket. Az előző évek tapasztalatai alapján panaszokat várok, a meglepesség hangját, és egy kicsit az elkeseredését: — Nemsokára én is ott leszek! Meglepetésre a panaszok, bizonytalan elkeseredettség helyett határozott, egyértelmű a válasz: — Sajnáljuk, hogy vége van, hogy vissza kellett jönnünk. Nagyon szép három hét volt.

Úgy emlékeznek erre a három hétre, mint egy izgalmas és sajnálatosan gyorsan befejeződött időszakra. De talán ez a természetesebb magatartás, hiszen itt költözhettek bele először a hivatásba, már félg-meddig önállóan, úgy, hogy érezhették felelősségüket, a „valódi” iskola eleve, pontosabban „más” közegének mozgását.

Gáspár Erzsébet (magyar—oros) Újkigyósról jött vissza Iskolánk — ragozza öntudatlanul a szót, amikor arról beszél, hogy végre „igazi” iskolában taníthatott „igazi” gyerekeket. A gyerekekre ugyan nem használja ezt a jelzőt, de minden bizonnyal így érzi. Mert ezekkel a gyerekekkel nehezebb boldogulni, nehezebb eredményt felmutatni, mint a gyakorlatban, de éppen ezért jobban lehet örülni annak, amit elér az ember.

Milyennek tartjátok a gyakorlatok jelenlegi formáját? — kérdezem. Tudom, nincs minden rendben ezen a téren. Ok pedig igazolják véleményemet.

Szinte egyszerre mondanak. Burkus Andrásné (biológia—földrajz) Sándorfalván töltötte gyakorlatát. Szerinte korábban kellene kezdeni az ismerkedést a faluval, hiszen némelyik hallgató még életében nem járt vidéken. És éppen a döntő dolog elsajátításához nagyon kevés az idő: a falu, a falusi gyerekek gondolkodásmódjának megismeréséhez. Nagyon nehéz az átváltás. Szűcs Ilona (biológia—földrajz) is osztja ezt a véleményt. Rövid a három hét — mondja —, mire megszoknánk az ottani körülményeket, vissza kell jönnünk. Hergely Mariann (földrajz—testnevelés) is azt vallja, bármennyire is tudja valaki a különbséget falu és város között, ez csak a helyszínen válik valóságossá, nyeri el tulajdonképpen értelmét. Eppen ezért jó lenne már harmadéven elkezdni a gyakorlatot. Stéhlik János (földrajz—rajz) szerint a gyakorló iskolában legfőbb szörz színésznek érzi magát a jelölt, míg kint falun átélte válik a szerep.

A körülmények, a gyerekek összetétele?

Stéhlik János egy csongrádi külterületen levő iskolában tanított, ahol a gyerekek ötven százaléka veszélyeztetett volt. Sok volt közöttük a svenge képességű, akik szülei hiúsága miatt nem gyógy-pedagógiára járnak. Nehezen lehetett hatni rájuk, de közösségi neveléssel — igen. Általában valamennyien hisznek abban, hogy lelkesedéssel, közvetlen emberséggel sokminden elérhető a gyerekeknél, és most ezt a hitüket a tapasztalat tüzeiben is megvizsgálhatták. A hit kiállta a próbát.

Igaz, a gyengébb képességekre hozott példának Gáspár Erzsébet máris veti ellene a magáét, Újkigyóst. Ahonnan, a jól működő úttörőszervezet révén rendszeresen bejárnak a gyerekek Csabára színházba, múzeumba. A járási tanulmányi versenyeken pedig a negyedik hely volt a legrosszabb helyezése.

A legtöbb baj nem is a gyerekekkel van, hanem a szülőikkel. Mindent az iskolában kell megintítani. Otthon a gyerekek igen sok helyen nem tanulhatnak. Bajok vannak a higiéniával is.

— És az iskolák? Általában jó a közösség, a tanári kar. Főleg ott, ahol több a fiatal. A felszerelés viszont hiányos. Sok helyen az a paradox helyzet található, hogy korszerű szemléltető eszközök ugyan vannak, de alapvetően hiányoznak. Például megfelelő térkép a földrajz tanításához.

Vitákoznak arról is, helyes-e a gyermekeket képességeik szerint megosztani a b... osztályba. Harmatos Áronné dorozsmai példát hoz, ahol a d. osztályok gyengébb képességű gyerekei saját közösségükben jó eredményeket is elérnek, sikerélményt szerezhetnek, más osztályban pedig önbizalmuk is elveszne.

Hergely Mariann a gyakorlatok februári időpontját kifogásolja, mivel ilyenkor szinte kizárólag csak összefoglaló órákat tarthatnak. Valamennyien azt kérik a főiskolától, hogy már harmadéven is taníthassanak és többet hospitálhassanak.

Ezután még hoznak példákat, most már nem a maguk, hanem társaik praxisából. Például a történelemtanítás „új” módszereiről, melyekkel a Dunántúlon találkoztak, ahol elővitatják a könyvet a gyerekekkel tanítás helyett. Vagy a „kérdve-kifejtő” módszer fura alkalmazásával a fogalmakat is a gyerekekből akarják kihúzni. Primitív aktualizációkat emlegetnek: pl. a római birodalom kialakulását Vietnammal vetik össze és így tovább. Ami a legrosszabb, ezeket a „módszereket” harcos hívek és alkalmazók a náluk levő jelöltre is rákényszerítették. Erre sem ártana felhívni az illetékes szakfelügyelők figyelmét.

Befejeződtek a gyakorlatok, az utolsó éves hallgatók első találkozója az étellel, jövőjükkel. Lelekesedést váltott ki belőlük minden jórt, a gyerekekért, és mély tiltakozást minden rossz ellen. Még egy levelet idéztek egy kis tanítványuktól: „Azért szeretem a tanár nént, mert sohasem vert meg!” Mert falun az lepte meg őket talán a legjobban, hogy az idősebb nevelők még élnek a testi fenytéssel. Erretilenül nézték: — Mi szükség van erre? Náluk fegyelmzési probléma alig volt. Igaz, a fásultság még nyomokban sincs meg bennük. Ezt megérezték és meg is hálálták a gyerekek.

SZÁVAY ISTVÁN

A jubileumi ünnepek programja

Április elsején 9 óra 30 perckor a hazánk felszabadulása és a Lenin-évforduló tiszteletére rendezett ünnepi kiállítás megnyitása az egyetem központi épületében:

Megnyitó beszédet mond dr. Csákány Béla rektorhelyettes.

10 órakor a Tudományos Diákkörök IX. Országos Konferenciája Természettudományi Szekciójának ünnepélyes megnyitása az aulában:

Megnyitó beszédet mondanak: dr. Kahullis László miniszteriumi főosztályvezető, Hevér László városi KISZ-titkár.

Április 1—3. a Diákköri Konferencia ülései.

Április 3-án 10 órakor ünnepi díszülés a Nemzeti Színházban, Ünnepi beszédet mond: dr. Tóth Károly, a SZOTÉ rektora.

Április 3-án 15 órakor az Irinyi János Diákköri kollégiummá avató ünnepsége.

Dr. Halasi Antaltól búcsúznak

Részlet a könyvtár vezetőjének búcsúbeszédéből

Mély szomorúságban megdőbbenve állunk, s nehezen tudunk belenyugodni a változtathatatlanba.

Munkatársai mindegyike abban reménykedett, hogy gyengékedéséből felépül, s amint tervezte, hamarosan ismét dolgozni fog.

Gyors távozása fájdalmát élete, munkássága, barátsága hátrahagyott emlékeivel próbáljuk enyhíteni.

Dr. Halasi Antal jogi tanulmányait befejezve jogásznak készült. Édesapja orvos volt, s a családi körben elsőnek megismert orvostudományi vonzásába ismét csak 1956-ban került, amikor is hivatást érezve jogász elfoglaltságát megszakította, s a Szegei Orvostudományi Egyetem Könyvtárának munkatársa lett. Itt 15 évi működése alatt a szó legteljesebb értelmében orvosi könyvtáros-sá vált. Részt vállalt a tudományos és kutató munka hatékonyvá tételében. Ő szerezte be a bel- és külföldi tudományos szakfolyóiratokat.

Szorgalmával, precizitásával, mindenkor megbízhatóságával, szakértelmével fokozatosan haladt előre pályáján. A könyvtári munka egyik fontos területének ügyintézője, majd csoportvezetője, később 1966-tól a Könyvtár helyettes vezetője lett. Mint a könyvtári tőrszolgálat tagja a tőrszolgálat jelvény viselője volt. Munkavégzését, ügybuzgalmát soha nem befolyásolta betegsége, személyes gondjainak, problémáinak munkatársait soha nem terhelte. Személyes előnyökért soha szót nem emelt, segítőkészsége, önzetlensége lankadatlan munkavégzése mindenkor példamutató volt. Halkszavú, komoly természetével össze tudta egyeztetni a derűt és mosolyt. Tartózkodó szerénysége melegsívű, érző barátot takart.

Munkatársak, barátok bánata, együttérzése enyhítse a család fájdalmát. Szeretett barátunk emlékét megőrizzük.

ZALÁR ANDOR